

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ТА НАУКИ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

РОЗГЛЯНУТО

*Педагогічною радою
Хмельницького дошкільного
навчального закладу № 23
«Вогник»*
Протокол № 2 від 16.12.2020 року
завідуюча ХДНЗ № 23 «Вогник»
_____ І.Юркова

СХВАЛЕНО

*Науково-методичною радою
Хмельницького обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти*
Протокол №__ від____ 202_ року
ректор ХОІППО
_____ В.Очеретянко

ПРОГРАМА РОБОТИ ГУРТКА З СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ

«СЕНСОРНА СКАРБНИЧКА»

молодший та середній дошкільний вік

(програмно-методичний посібник)

Автор-укладач: Дорош Ірина Миколаївна,
вихователь
Хмельницького дошкільного
навчального закладу № 23 «Вогник»

Хмельницький
2020 рік

Дорош Ірина Миколаївна, вихователь Хмельницького дошкільного навчального закладу № 23 «Вогник»

Освіта:	Вища педагогічна за спеціальністю «Дошкільне виховання»
Кваліфікаційна категорія:	«Спеціаліст вищої категорії»
Педагогічний стаж:	30 років
Тема досвіду:	Сенсорний розвиток дітей молодшого та середнього дошкільного віку
Адреса досвіду, контактні дані автора:	Хмельницький дошкільний навчальний заклад № 23 «Вогник», вулиця Бажана, будинок 2. dnzkhm23@ukr.net 096 3684434

Методична розробка містить практичний досвід роботи педагога з організації освітньої діяльності спрямованої на сенсорний розвиток дітей молодшого та середнього дошкільного віку понад зміст основної освітньої програми (освітня програма для дітей від двох до семи років «Дитина»).

Посібник адресовано вихователям груп молодшого та середнього дошкільного віку, керівникам гуртків, які працюють за даним напрямком.

Досвід вивчено завідуючою та вихователем-методистом дошкільного навчального закладу та схвалено до впровадження рішенням педагогічної ради Хмельницького дошкільного навчального закладу № 23 «Вогник» (протокол № 2 від 16.12.2020 року).

ВІЗИТНА (ІНФОРМАЦІЙНА) КАРТА ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

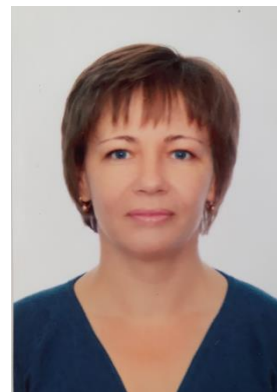
Прізвище, ім'я, по-батькові: Дорош Ірина Миколаївна

Адреса досвіду: Хмельницький дошкільний навчальний заклад № 23 «Вогник»

Фах, посада: вихователь дітей дошкільного віку

Кваліфікаційна категорія: «спеціаліст вищої категорії»

Педагогічний стаж: 30 років

Назва досвіду: програма роботи гуртка з сенсорного розвитку «Сенсорна скарбничка» молодший та середній дошкільний вік (програмно-методичний посібник)

Класифікація досвіду за темою та змістом: цільовий

Класифікація досвіду за характером діяльності: раціоналізаторський

Суть та зміст досвіду: організації освітньої діяльності спрямованої на сенсорний розвиток дітей молодшого та середнього дошкільного віку понад зміст основної освітньої програми

Анотація досвіду: організація роботи гуртка з сенсорного розвитку «Сенсорна скарбничка» передбачає проведення системи освітніх занять двічі на тиждень протягом двох років (молодший та середній дошкільний вік) понад зміст основної освітньої програми за якою працює дошкільний навчальний заклад

Результативність: високий рівень сенсорного розвитку дітей молодшого та середнього дошкільного віку, як передумови для подальшого логічного розвитку та розумового розвитку дошкільників в цілому

Відомості про вивчення досвіду: досвід вивчено завідуючою Юрковою І.В. та вихователем-методистом Ференс Н.М. та схвалено до впровадження рішенням педагогічної ради Хмельницького дошкільного навчального закладу № 23 «Вогник» (протокол № 2 від 16.12.2020 року).

ЗМІСТ

1. Вступ.....	5
2. Зміст освітньої роботи (молодший дошкільний вік).....	7
3. Зміст освітньої роботи (середній дошкільний вік).....	9
4. Перспективне планування занять з дітьми молодшого дошкільного віку.....	11
5. Перспективне планування занять з дітьми середнього дошкільного віку.....	28
6. Конспекти занять (молодший дошкільний вік).....	44
7. Конспекти занять (середній дошкільний вік).....	47
8. Список використаної літератури.....	49

*«Першим кроком у процесі розвитку
самостійної свідомості дитини мусить бути
уважливе плекання усіх зовнішніх чуттів.
Він становить фундамент її розумового розвитку.»*

С. Русова

ВСТУП

Значення сенсорного розвитку для дітей дошкільного віку важко переоцінити. Молодший дошкільний вік найбільш сприятливий для формування у дітей уявлень про навколишній світ, для розвитку їх органів чуття. Сенсорний розвиток, з одного боку, є фундаментом розумового розвитку дитини та водночас має самостійне значення, оскільки сприймання та засвоєння сенсорних еталонів необхідне, як для успішного всебічного розвитку дитини в дошкільні роки, так і для подальшого навчання в школі.

Через сприймання, навколо сприймання та завдяки сприйманню відбувається психічний розвиток дітей раннього та молодшого дошкільного віку. Зі сприймання предметів і явищ навколишнього світу починається пізнання. Різні форми пізнання (запам'ятовування, мислення, уява) ґрунтуються на основі отриманих дитиною образів і уявлень та є результатом їхньої переробки мозком дитини. Тому повноцінний розумовий розвиток не можливий без опори на повноцінне сприймання. Саме сенсорне виховання дошкільників спрямоване на розвиток їх відчуттів і сприймань, формування уявлень про зовнішні властивості предметів (форму, колір, розмір, розташування у просторі, матеріал з якого зроблено предмет, а також запах, смак, звук, дотикові відчуття тощо).

Засвоєння сенсорних еталонів - тривалий і складний процес. Засвоїти сенсорний еталон - це означає навчитися правильно відчувати, сприймати та називати ту чи іншу властивість предмета чи явища. Потрібно мати чітку уяву про різновиди кожної властивості, аналізувати і виокремлювати властивості різноманітних предметів та явищ у різних ситуаціях, вміти їх порівнювати.

Сенсорний розвиток є передумовою розвитку будь-якої діяльності (образотворчої, музичної, конструктивної, мовленнєвої тощо), є базою для логічного розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Зважаючи на зазначене вище, актуальним є проведення повноцінної систематичної роботи з сенсорно-пізнавального розвитку дітей дошкільного віку, починаючи з молодшого віку, зокрема організація діяльності гуртка «СЕНСОРНА СКАРБНИЧКА», як окремої форми освітньої діяльності в дошкільному навчальному закладі.

Базовою основою змісту гуртка «Сенсорна скарбничка» стала Комплексна програма розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку «Соняшник», а саме розділ «Розвиток і виховання розуму».

Мета гуртка «Сенсорна скарбничка»: створення умов та організація освітньої діяльності спрямованої на сенсорно-пізнавальний розвиток дітей молодшого

та середнього дошкільного віку понад зміст основної освітньої програми; формування передумов для подальшого логічного розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Основні **завдання** гуртка:

- Дати дітям елементарні знання про навколишній світ;
- Формувати в дітей всі можливі способи сприймання навколишнього світу та всього, що є у ньому, всіма органами чуття (сенсорний розвиток);
- Формувати в дітей сенсорні еталони, вчити виділяти ознаки предметів, явищ;
- Розвивати здатність дітей цілеспрямовано діяти, раціонально мислити (порівнювати, групувати, аналізувати, синтезувати, узагальнювати, класифікувати) й ефективно взаємодіяти з навколишньою дійсністю відповідно до вікових можливостей сприйняття світу;
- Розвивати та удосконалювати пізнавальні психічні процеси: відчуття, сприймання, пам'ять, увагу, мислення;
- Розвивати допитливість та формувати стійкі пізнавальні інтереси.

Всі освітні завдання подані в заняттях є доступними для сприймання дітьми, систематизовані, поступово ускладнюються відповідно до вікових можливостей дітей.

Програма передбачає проведення освітніх занять з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку, двічі на тиждень, протягом року: з вересня по травень.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ

Молодший дошкільний вік

Завдання розвитку

- Розвиток пізнавального інтересу до навколишнього світу всіма органами чуття (зорового, слухового, смакового, нюхового та дотикового аналізаторів) і на основі цього засвоєння ними сенсорних характеристик предметів і явищ:
  - основних кольорів та їх відтінків: жовтий, червоний, синій, зелений, рожевий, оранжевий, фіолетовий, блакитний, білий, коричневий, чорний;
  - форми: куля, куб, круг, квадрат, овал, трикутник;
  - величини: великий, маленький;
  - розвиток слухової уваги; розпізнавання звуків у природі – крик свійських тварин, спів пташок, дзюрчання струмка, шум дощу; побутових – стукіт молотка, крапання води, дзвін посуду; музичних – барабан, сопілка, дзвоник, брязкальце;
  - смак: солодкий, кислий, солоний, приємний, неприємний;
  - дотик: твердий, м'який, теплий, холодний, мокрий, сухий, гладенький, шорсткий;
  - розвиток дрібної моторики рук у контексті сенсорного розвитку: визначення властивості матеріалу: дерев'яний, гумовий, паперовий, пластмасовий; форми: кругла, квадратна, овальна, трикутна.
- Навчання дітей елементарних умінь порівнювати та групувати предмети за кольором, формою, величиною.
- Навчання класифікувати предмети за функціональним призначенням, належністю до певної групи: посуд, іграшки, овочі, фрукти, одяг, взуття, меблі.
- Формувати вміння встановлювати зв'язки між предметом та його геометричною формою, порівнювати площинні об'єкти.
- Розвивати вміння орієнтуватись у просторі відносно інших предметів, розрізняти та називати просторові поняття (праворуч – ліворуч, уперед – назад, угору – вниз), просторові відношення (над, під, за, поруч, високо, низько).

Показники розвитку

- Розпізнає та називає:
  - Кольори: жовтий, червоний, синій, зелений, рожевий, оранжевий, фіолетовий, блакитний, білий, коричневий, чорний.
  - Геометричні фігури: куб, куля, овал, круг, квадрат, трикутник.
  - Величини: великий, маленький; буде ряд величин (маленький, більший, найбільший).
  - Музичні інструменти: барабан, сопілка, дзвоник, брязкальце.
  - Звуки природного та побутового походження.
  - Смак фруктів: яблука, груші, сливи, лимона, апельсина.

- Предмети оточення: посуд, іграшки, овочі, фрукти, одяг, взуття, меблі.
- Обстежує предмети за допомогою всіх органів чуття, орієнтуючись на сенсорні еталони: зір, слух, смак, нюх, дотик.
  - Порівнює предмети за кольором, формою, величиною, положенням у просторі відносно інших предметів.
  - Групує предмети за класами в межах знайомого матеріалу.
  - Складає предмети з 5 – 6 частин.
  - Сприймає та виконує завдання за словесною вказівкою.

Дидактичні ігри та вправи

«Розклади фігури», «Живі кольори», «Розподіли посуд», «Який букет квітів подарувати», «Що кому підходить для роботи», «Що предмет розповідає про себе», «Мої покупки», «Знайди предмет такої ж форми», «Чарівна торбинка», «Впізнай, хто це», «Впізнай на смак», «Що змінилося», «Їстівне – неїстівне», «Крамниця», «Потяг», «Подарунки», «Загадки з бабусиної грядки», «Впізнай, чия тінь», «Іграшковий магазин», «Знайди такого самого кольору», «Хто що їсть», «Геометричні малюнки», «Знайди пару», «Живе доміно», «Намисто», «Парасолька», «Знайди відмінності», «Розмалюй кольором який назву».

Рухливі ігри

«Знайди пару», «Сонечко і дощик», «Кольорові парасольки», «Предмет – дія», «Хто швидше збере», «Впіймай пір'їну».

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ

Середній дошкільний вік

Завдання розвитку

- Розвиток та вдосконалення зорового, слухового, смакового, нюхового та дотикового аналізаторів і на основі цього здатності обстежувати, впізнавати, називати предмети, їх властивості, якісні характеристики, призначення та матеріали, з яких вони зроблені:
  - кольори та їх відтінків: жовтий, червоний, синій, зелений, салатовий, рожевий, оранжевий, фіолетовий, блакитний, білий, чорний, коричневий; теплі – холодні, насичені – ненасичені; утворення кольору з двох основних (червоного - жовтого, жовтого - синього, червоного - синього).
  - форми: куля, куб, циліндр, круг, квадрат, овал, прямокутник, трикутник, ромб, багатокутник;
  - величини: великий, малий, високий, низький, широкий, вузький, довгий, короткий, товстий, тонкий.
  - розвиток слухової уваги; розпізнавання звуків у природі – крик свійських тварин, спів пташок, дзюрчання струмка, шум дощу, грози, шурхіт піску, грюкіт каміння; побутових – стукіт молотка, закривання блискавки, скрипіт дверей, дзвона та стуку у двері, дзвін посуду; музичних – барабан, сопілка, дзвоник, брязкальце, піаніно, свищик;
  - смак: солодкий, кислий, солоний, гіркий, терпкий, теплий, холодний.
  - нюх: приємний, неприємний, ароматний, духмяний;
  - дотик: твердий, м'який, теплий, холодний, гарячий, мокрий, сухий, вологий, гладенький, шорсткий, колючий, пухнастий;
  - розвиток дрібної моторики рук у контексті сенсорного розвитку: визначення властивості матеріалу: дерев'яний, гумовий, скляний, паперовий, пластмасовий (пластиковий), металевий, хутряний; форми: кругла, квадратна, овальна, трикутна, прямокутна.
- Вдосконалення вмінь дітей порівнювати та групувати предмети за кольором, формою, величиною;
- Вдосконалення вмінь та навичок аналізувати, зіставляти, класифікувати, узагальнювати предмети та явища знайомі дітям (посуд, іграшки, овочі, фрукти, ягоди, кущі, дерева, транспорт, продукти харчування, пори року, одяг, взуття, меблі, знаряддя праці).
- Формування вміння встановлювати зв'язки між предметом та його геометричною формою, розуміння, що геометричні фігури слугують еталонами (зразками) для визначення форм об'єктів.
- Навчання користуватися опорними схемами, таблицями; розвивати вміння на слух та по пам'яті відтворювати (відновлювати) певний візерунок, текст; виконувати прості логічні вправи.
- Вдосконалення вміння орієнтуватись у просторі відносно інших предметів та себе, закріплення просторових понять (праворуч – ліворуч,

уперед – назад, угору – вниз), просторових відношень (над, під, на, за, поруч, перед, позаду. високо, низько, між).

Показники розвитку

- Розпізнає та називає:

Кольори та їх відтінки: жовтий, червоний, синій, зелений, салатний, рожевий, оранжевий, фіолетовий, блакитний, білий, чорний, коричневий; теплі – холодні, насичені – ненасичені; утворює новий колір з двох основних кольорів (червоного - жовтого, жовтого - синього, червоного - синього), та відтінки кольорів додаванням фарби білого кольору в основний.

Геометричні фігури: куля, куб, циліндр, круг, квадрат, трикутник, ромб, прямокутник, овал, багатокутник;

Величини: великий, малий, високий, низький, широкий, вузький, довгий, короткий, товстий, тонкий; будує ряд величин з 5 - 6 предметів.

Музичні інструменти: барабан, сопілка, дзвоник, брязкальце, піаніно, свищик.

Звуки побутового, природного та штучного походження.

Смак фруктів (яблуко, груша, слива, виноград, лимон, апельсин), овочів (морква, капуста, огірок, помідор), ягід (малина, чорниця).

Предмети на дотик: іграшки, посуд, овочі, фрукти, плоди та насіння дерев (каштани, шишки, горіхи), зернових культур (гречка, рис, манка), квасолі, горох; сіль.

Просторові поняття.

- Розпізнає об'єкти предметного і природного довкілля за їх сенсорними характеристиками.
- Має поняття про органи тіла (око, ніс, рот, вухо, руки) за допомогою яких сприймає навколишній світ.
- Порівнює, групує, аналізує, класифікує, зіставляє, узагальнює знайомі предмети та явища за кольором, формою, величиною, положенням у просторі відносно інших предметів в межах знайомого матеріалу.
- Виконує прості логічні завдання; відтворює по пам'яті та на слух запропоноване завдання.

Дидактичні ігри та вправи

«Розклади фігури», «Живі кольори», «Розподіли посуд», «Що кому підходить для роботи», «Що предмет розповідає про себе», «Мої покупки», «Знайди предмет такої самої форми (кольору, величини)», «Чарівна скринька», «Впізнай, хто це», «Чий хвіст», «Впізнай на смак», «Що змінилося», «Їстівне – неїстівне», «Потяг», «Подарунки», «Загадки з бабусиної грядки», «Впізнай, чия тінь», «Іграшковий магазин», «Знайди за описом», «Хто що їсть?», «Геометричні малюнки», «Знайди пару», «Живе доміно», «Намісто», «Парасолька», «Що нагадує цей запах?», «Геометричне доміно», «Що зайве», «Закінчи ряд», «Впізнай що це», «Склади візерунок»

ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

I квартал

Вересень

Тема: Колір

<i>№ з/ п</i>	<i>Тема заняття Обладнання</i>	<i>Програмове завдання</i>	<i>Ігровий прийом Варіативність</i>
1	«Сонечко, посміхнись!» Кружечки жовтого кольору на кожну дитину, смужки жовтого, зеленого (для травички) кольору по 8 шт.	Розширити знання дітей про жовтий колір. Вчити добирати предмети за кольором та віднаходити смужки жовтого кольору серед запропонованих. Навчати викладати смужки навколо круга: зверху, знизу, зліва, справа, між смужками. Виховувати уважність, уміння слухати.	Пісенька-забавлянка «Вийди - вийди сонечко»
2	«Загадкова коробочка» Коробочки з кольоровими паличками, по 10 шт. жовтого та синього кольору на кожну дитину; демонстраційна таблиця з зображенням предметів різного кольору	Учити групувати предмети за кольором. Називати та знаходити знайомий колір. Вчити розуміти слова: «колір», «такий», «різні». Виховувати посидючість, уміння виконувати вправу до кінця.	Кошик від білочки з коробочками. Ускладнення: групування 3-4 різних кольорів.
3	«Кольорові хмаринки» Вирізані з картону крапельки та хмаринки синього та блакитного кольорів, жовте сонце. Картки з зображенням різних предметів два з яких синього кольору, два блакитного.	Узагальнити знання дітей про синій колір та ознайомити з його відтінком – блакитним. Вчити добирати предмети відповідного кольору. Дидактична гра «Знайди предмети однакового кольору». Розширювати обсяг уваги, розвивати здатність до зосередження.	Рухлива гра «Кольорові парасольки».
4	«Яблучка чарівні» Таця з яблуками, сливами та грушками, картинки з зображенням цих фруктів;	Закріпити знання червоного, жовтого, синього та блакитного кольорів. Вчити діяти за вказівкою	Подорож до чарівного дерева.

	картки кольорів спектру по 2 штуки кожного кольору (для рухливої гри «Знайди пару»), зображення дерева на мольберті.	дорослого обираючи потрібний колір, віднаходити блакитний колір серед інших, розуміти слова «однакові», «різні». Виховувати бажання грати в колективні рухливі ігри.	
5	«Намисто» Картки з намальованою лінією на кожную дитину; картки-схеми для викладання намиста. По 4 великих та маленьких кружечка зеленого та блакитного кольору (по кількості дітей).	Закріплювати вміння дітей розпізнавати зелений та блакитний колір. Вчити добирати кольори за поданою схемою, та словесною вказівкою. Виховувати увагу, швидкість реакції на слово.	В гостях у Лисички.
6	«Жучки та листочки» Великий аркуш з наклеєними листочками жовтого, червоного, зеленого, оранжевого кольору, жучки в колір листя.	Закріплювати вміння добирати предмети за кольором, розпізнавати, знаходити та називати його. Виховувати увагу, вміння грати поряд.	Ускладнення: використовуємо всі кольори спектру.
7	«Кольорова водичка» Гуаш жовтого, синього, червоного кольору, прозорі склянки, пензлі; силуетне зображення моркви та огірка.	Розширити знання дітей про кольори. Вправляти в утворенні оранжевого та зеленого кольору шляхом змішування двох фарб.	Варіативність: утворення блакитного кольору
8	«Все навколо кольорове» Веселка намальована до половини, смужки - дуги до веселки; аркуші паперу шести кольорів, посередині віконце з зображенням миші, квадрати розміру та кольору віконця.	Формувати знання дітей про кольори спектру. Тренувати в умінні порівнювати кольори, знаходити такий самий колір. Спонукаючи знаходити і називати знайомі кольори в оточенні.	Спрощення: використовують тільки основні кольори.

Жовтень

Тема: Форма. Величина

9	«Кружечки великі і маленькі»	Ознайомити дітей з кругом. Навчити порівнювати	Варіативність: «Великі та
---	-------------------------------------	--	---------------------------

	<p>Прямокутники з малими та великими круглими отворами; набір кружечків блакитного та оранжевого кольору різних за розміром; картинки із зображенням предметів круглої форми, чарівна скринька.</p>	<p>предмети за величиною. Розвивати уміння віднаходити предмети круглої форми в оточуючому середовищі. Закріпити назви кольорів.</p>	<p>маленькі кульки» (м'ячі).</p>
10	<p>«Що у мішечку?» «Чарівний мішечок», різні за кольором та розміром круги, квадрати, трикутники, кульки та кубики.</p>	<p>Учити дітей на дотик розрізняти предмети різної форми і величини. Ознайомлення з трикутником. Закріплювати елементарні знання про величину (великій, маленький), форму (кубик, кулька, кружечок, квадрат) та колір предметів.</p>	<p>Спрощення: предмети попередньо розглядаються.</p>
11	<p>«Хто в будиночку живе» Парні за кольором (зелені, оранжеві, блакитні) квадрати і трикутники для утворення будиночків, жовті кружечки, картинки із зображенням тварин; картки схеми.</p>	<p>Залучати до створення предметів з оточення - будиночків з геометричних фігур. Навчати викладати геометричний ланцюжок за наданою схемою (трикутник, круг, квадрат) .</p>	<p>Ускладнення: будиночки різних розмірів.</p>
12	<p>«Килимки для тваринок» Червоні, жовті, зелені, оранжеві килимки круглої, квадратної, трикутної форми, іграшки з різнокольоровими бантиками та без них.</p>	<p>Розвивати уміння порівнювати предмети за кольором; знаходити предмети потрібної форми за словесною вказівкою.</p>	<p>Ускладнення: використання іграшок та килимків різних розмірів.</p>
13	<p>«Лялька Оленка йде на гостини» Тарілки зі змішаними зернами гороху та квасолі, порожні тарілки; фартушки з вирізаними клаптиками у вигляді кругів, квадратів, трикутників; сукні та черевики однакових кольорів.</p>	<p>Розпізнавання на дотик зернят квасолі та гороху. Розвивати дрібну моторику рук. Закріплювати уміння добирати геометричні фігури за зовнішніми ознаками; називати та показувати фігури. Повторити кольори. Розвивати зосередженість, увагу, самостійність.</p>	<p>Діти отримують листівку.</p>

14	<p>«Збираємось на прогулянку» Картинки з зображенням чоловічого, жіночого та дитячого одягу і взуття; тарілки; клаптики різних видів тканин.</p>	<p>Закріплювати вміння дітей розрізняти предмети за величиною та кольором. Розвивати логічне мислення, тактильні відчуття. Виховувати позитивні емоції, доброзичливість.</p>	<p>Лялька в осінньому вбранні.</p>
15	<p>«Живе доміно». Картки з двох половинок з зображенням на кожній геометричної фігури (круг, квадрат, трикутник); куля, кубик трьох розмірів.</p>	<p>Навчати дітей віднаходити серед багатьох певну фігуру, називати її. Розвивати координацію рухів, вміння узгоджувати свої дії з діями однолітків. Закріпити вміння утворювати ряд величин: від меншого до більшого і навпаки; вживати слова «маленький», «більший», «найбільший».</p>	<p>Рухлива гра «Знайди пару»</p>
16	<p>«Країна Геометрія». Вирізані з картону геометричні фігури різного розміру та кольору. Картки-завдання, кольорові олівці, таблиці з завданнями.</p>	<p>Закріпити знання дітей про форму і величину предметів, колір. Розвивати логічне мислення, уяву. Виховувати самостійність, увагу.</p>	<p>Дидактичні ігри: «Знайди схожу фігуру», «Розмалюй кольором, який назву», «Знайди відмінності»</p>

Листопад

Тема: Осінь золота

17	<p>«Листопад». Два намальованих дерева з листочками різної форми (з зубчиками та без), вирізані з паперу листочки кольорів спектру такої ж форми, що на деревах, клей, пензлик; зелений, жовтий олівець; картки з не зафарбованими листочками.</p>	<p>Вчити дітей групувати предмети за зовнішніми ознаками; виконувати прості логічні завдання. Розвивати увагу, мислення. Виховувати бажання відповідати на прості запитання.</p>	<p>Кошик з опалим листям</p>
18	<p>«Загадки з бабусиної грядки». Муляжі овочів для гри (помідор, огірок, морква,</p>	<p>Вчити відгадувати загадки про овочі; визначати на дотик форму предмета, робити короткий опис предмета.</p>	<p>Прихід бабусі з кошиком овочів</p>

	буряк, капуста, картопля) кошик; зображення городу з рослинами; зображення каструлі.	Розвивати тактильний аналізатор. Підвести до розуміння, що деякі овочі ростуть під землею, а решта над землею.	
19	«А ми у сад ходили». Плакат із зображенням дерев, вирізані з паперу силуети яблук, грушок, слив. Натуральні фрукти (яблуко, слива, груша). Два кошика з муляжами овочів і фруктів.	Закріпити назви кольорів (жовтий, червоний, зелений, синій, оранжевий). Навчати вирішувати прості завдання на увагу: «Знайди два однакових яблука», «Зроби так, щоб на одному дереві росли солодкі фрукти, а на другому кислі» тощо. Розвивати смакові відчуття, вміння розпізнавати фрукти на смак.	Дидактична гра «Що на дереві росте?»
20	«Дощик». Запис звуків вітру, дощу, води, що крапає, ллється. Ілюстрації із зображенням дощу, граду, грози. Ємності з теплою та холодною водою. Штучні квіти різного розміру, кольору, висоти.	Вчити впізнавати і розрізняти звуки вітру, дощу, води; розпізнавати на дотик де тепла а де холодна вода. Розвивати слухові і тактильні аналізатори. Закріпити поняття: «великий», «маленький», «високий», «низький»	Хмаринка з краплинками.
21	«А ми у ліс ходили». Ілюстрації з дикими тваринами, тіньове зображення цих тварин; кошики з великими та маленькими шишками, каштанами та жолудями. Картинки із зображенням грибів. Лічильні палички.	Вчити називати тварин лісу, віднаходити тварин за їх тіньовим зображенням. Закріплювати вміння групувати предмети за розміром та зовнішніми ознаками. Навчати схематично зображувати гриби. Формувати вміння виділяти основну форму предмета.	«Хто як до зими готується?»
22	«Діти на прогулянці». Вирізані з картону комплекти (літній та осінній) жіночого, чоловічого та дитячого одягу; картинки з зображенням дітей в руках	Вчити поєднувати в групі одяг за кольором, величиною та іншими ознаками. Формувати розуміння відповідності одягу до пори року. Розвивати уяву дітей створюючи образи за	Прихід ляльки.

	у яких недомальований предмет	схематичним зображенням предметів.	
23	«Іграшковий магазин». Набір картинок з іграшками; намальовані полицки з іграшками (окремо ляльки, машинки).	Закріпити знання дітей про іграшки; продовжувати учити групувати предмети за зовнішніми ознаками, віднаходити «зайвий» предмет. Вчити помічати зміни, що відбулися в ряду предметів (гра «Що змінилося»)	Приїхала вантажна машина.
24	«Подорож до країни Сенсорика» Геометричні фігури (круг, квадрат, трикутник): по 1 великій, 5 мал. Оранжевого кольору, кубики: зелений, жовтий, червоний, синій, блакитний; чайники з холодною, теплою водою; дві чашки, дві ложки різної величини; три склянки з водою: кислою, солодкою, солоною; ложки на кожну дитину.	Закріпити знання дітей у називанні кольорів, диференціюванні однорідних предметів за величиною; розрізненні форм; у розумінні понять: «тепла - холодна», «над - під»; у визначенні смаку; називанні предметів на дотик. Розвивати окомір, логічне мислення, уяву.	Лист – запрошення до країни «Сенсорика»

II квартал

Грудень

Тема: Грунт

25	«Шумові коробочки» Шумові коробочки з піском, ґрунт, камінцями. Фарби білого, жовтого, чорного, сірого кольору; пензлі, склянки з водою, камінці або шкарлупа від горіхів.	Вчити визначати на слух, як «звучить» ґрунт, пісок, камінці, надавати словесну характеристику: «стукає» «шурхотить», «шепоче», «голосно», «тихо». Розвивати слуховий аналізатор. Закріпити назви кольорів. Запропонувати розфарбувати камінці фарбою на свій смак.	Посилка сюрприз
26	«Подарунки від білочки» Тарілочки з насінням соняха, гороху, гарбуза	Розвивати вміння дітей на дотик розрізняти насіння різних рослин. Розвивати	В гості завітала білочка

	(кабачка). Пластилін.	тактильні відчуття, м'язи пальців рук (ліплення тарілочки з пластиліну), естетичний смак (оздоблення виробу насінням).	
--	-----------------------	--	--

Тема: Зайчик

27	<p>«Що полюбляє їсти Зайчик» Муляжі для гри та натуральні овочі та фрукти; 2 кошики; картки - завдання «Знайди тінь предмета» (овочі, фрукти).</p>	<p>Вчити розпізнавати на смак і дотик моркву, капусту, яблуко, апельсин; розвивати смаковий та дотиковий аналізатори. Закріпити назви кольорів: жовтий, зелений, оранжевий, фіолетовий; вміння класифікувати предмети за груповими ознаками (овочі, фрукти). Виховувати бажання грати в колективні ігри.</p>	<p>Зайчик приніс тацю з фруктами</p>
28	<p>«На чому грає Зайчик» Музичні інструменти: барабан, сопілка, дзвоник. Іграшки: ведмедик, зайчик, пташка. Силуетне зображення дзвоника в середині поділеного на 4 частини, олівці червоного, синього, жовтого та зеленого кольору.</p>	<p>Вчити розпізнавати на слух музичні інструменти; розвивати слуховий аналізатор, вміння відповідати на запитання. Розвивати асоціативне мислення, вміння будувати логічний ланцюжок: «Ведмедик грає на барабані, бо він великий, в нього грубий голос. Вправляти в штрихуванні за словесною вказівкою.</p>	<p>Ускладнення: розфарбувати барабан за зразком</p>
29	<p>«Килимок та ковдра для Зайчика» Оранжеві, фіолетові, блакитні, білі прямокутники (килимки), Зайчик з стрічками такого ж кольору; квадрат поділений на 9 частин (клітинок), квадрати, трикутники, круги червоного, жовтого, синього кольору (по 1 кожного).</p>	<p>Закріплювати вміння співвідносити предмети за кольором (колір стрічки та колір килимка), розташовувати геометричні фігури за словесною вказівкою у клітинках. Розвивати логічне мислення, вміння оперувати поняттями «над», «під», «ліворуч», «праворуч», «в кутку».</p>	<p>Прихід Зайчика</p>

Тема: Ялинка

30	<p>«Лісова красуня». Намальовані дерева з різною формою крони (кругла, прямокутна, трикутна), геометричні фігури для порівняння; скринька з шишками та каштанами.</p>	<p>Закріпити уміння розпізнавати та називати геометричні форми, порівнювати їх з геометричними фігурами; Впізнавати на дотик знайомі предмети (шишки, каштани), групувати їх за зовнішніми ознаками.</p>	Бесіда про лісові рослини
31	<p>«Хто до ялинки прийшов» Звукозапис голосів свійських тварин (кішка, собака, курка, півень, корова, коза); ілюстрації із зображенням диких та свійських тварин.</p>	<p>Вчити розпізнавати на слух та наслідувати голоси свійських тварин. Закріплювати уміння об'єднувати предмети за груповими ознаками (свійські, дикі тварини).</p>	Лист від звірят
32	<p>«Ялинкові прикраси» Дерев'яні, гумові, хутряні предмети. Намальовані ялинкові прикраси розрізані на 5 - 6 частин.</p>	<p>Формувати поняття «твердий», «м'який». Вчити розпізнавати предмети на дотик. Розвивати тактильне відчуття. Вправлятись в складанні цілого з частин.</p>	Чарівна скринька

Січень

Тема: Сніг

33	<p>«Тихо падає сніжок» Картина «Зимові розваги», вата, дві тарілки різного кольору, сніг в ємності; картинки з зображенням зимового та літнього одягу.</p>	<p>Вчити знаходити схожості та відмінності вати та снігу; знаходити замітники предметам. Запропонувати скатати сніжки з вати (дрібна моторика), розкласти їх на великі і маленькі. Групування одягу за сезонними ознаками.</p>	Бесіда за картиною.
34	<p>«Сніжинки» Білі сніжинки круглої, квадратної, трикутної форми (по 5 шт.), круг, квадрат, трикутник для порівняння; вирізана</p>	<p>Вчити порівнювати форму сніжинки з геометричними фігурами орієнтуючись на слова: квадратна, кругла, однакові, різні. Формувати прості порівняння. Розвивати</p>	Ускладнення: геометричні фігури, близькі за формою

	сніжинка на мотузці.	вміння орієнтуватись у просторі відносно себе («над», «під», «попереду», «позаду»).	
35	«Сніг. Вода» Склянки з водою і снігом (льодом); ширма, глибока миска, чайник з водою.	Розрізняти на дотик воду, сніг (лід). Вчити розуміти стан води: рідкий, твердий, сніг (лід) тане. Розпізнавати на слух, ллється чи капає водичка.	Варіативність: порівняння якісних ознак вати, паперової серветки, аркуша паперу

Тема: Ведмідь

36	«До ведмедика на гостини» Сюжетні картинки про ведмедика (біжить, сидить, ласує малиною, ловить рибу). Силуети ведмедиків (5 - 6 частин) на кожну дитину.	Вчити називати дії на картинці, які виконує ведмедик; відповідати на питання «як ви дізнались, що робить ведмедик?». Формувати цілісний образ предмета, складаючи ціле з частин. Формувати знання про коричневий колір.	Ускладнення: складають картинку з (6 – 8 частин)
37	«Три ведмеді» Три ведмеді різного зросту, майки і шорти за розміром ведмедиків: найбільший - червоного, менший - синього, найменший - жовтого кольору. Картинки з зображенням каструль та силуети яблук, слив, грушок трьох розмірів	Закріплювати уміння дітей порівнювати величину предметів, називати основні кольори. Формувати прості прийоми встановлення тотожності та відмінності кольору, величини однорідних предметів. Дидактична гра «Зваримо ведмедикам компот».	Ускладнення: Майки і шорти всіх розмірів ідентичного кольору
38	«Ведмедик у казці» Ілюстрації до казки «Маша та Ведмідь».	Вчити уважно слухати епізод казки, відгадувати назву казки; за ілюстраціями відновлювати послідовність дій у казці.	Ведмедик завітав у гості

Тема: День і ніч

39	«Тіні на стіні» Настільна лампа, силуети чорного кольору свійських та диких тварин, людини в русі.	Розвивати зорові відчуття, формувати уявлення про світло і темряву. Вчити розпізнавати предмети за їх тінню. Виховувати спостережливість.	Варіативність: тіньовий театр за казкою «Колобок»
----	--	---	---

40	«Пригоди мишенята». Ліхтарик, люстерко, барабан, брязкальце, свиток	Дати поняття про важливість сонячного світла в житті людини. Розвивати слуховий аналізатор.	Листівка від тітоньки Сови
-----------	---	---	----------------------------

Лютий

Тема: Їде, плаває, літає.

41	«Машинки і гаражі» По 3 гаража та машинки одного кольору, але відмінні візерунком або віконцями на кожну дитину. Демонстраційні таблиці з зображенням автобуса, вантажівки, легкової машини для дидактичної гри «Знайди пару».	Навчати поєднувати в пари предмети орієнтуючись на дрібні деталі (круглі віконця, малюнок з трикутників, смужки). Закріпити назви кольорів спектру. Розвивати зорову увагу, мислення. Виховувати самостійність.	Дидактична гра «Парні картинки»
42	«Веселі вагончики» Вагончики оранжевого, блакитного, фіолетового, зеленого кольору (на кожну дитину), силуети свійських птахів: курка, півень, гуска, качка.	Уточнити знання дітей про свійських птахів. Закріпити назви кольорів. Навчати виконувати завдання за словесною вказівкою дорослого. Розвивати увагу, мислення.	Варіативність: «Логічний ланцюжок» (тваринки різного розміру)
43	«Пливе човник» Малюнок човника у вигляді червоного трикутника (вітрило), двох зелених трикутників та жовтого прямокутника (човен); кольорові олівці, картки схеми з не зафарбованими фігурами на кожну дитину.	Закріпити знання геометричних фігур (дидактична гра «Що зайве?»). Вправляти у вмінні добирати кольори орієнтуючись на поданий зразок. Розвиток моторики (штрихування в межах певної форми).	Варіативність: діти самостійно малюють геометричні фігури

Тема: Повітря

44	«Де живе повітря ?» Фен, скляна банка з металевою кришкою, свічка; склянки з водою, трубочки для коктейлю. Вирізана з паперу сніжинка	Вчити визначати температуру повітря за допомогою фена, власного дихання. Розвивати тактильні відчуття. Закріплювати уміння орієнтуватися у просторі	Варіативність: експерименти з водою
-----------	---	---	-------------------------------------

	на нитці.	(вгорі, внизу), узгоджувати іменник з прийменником (на, під). Виховувати бажання досліджувати оточуюче.	
45	«Склади картинку» Предметні картинки розрізані на 6 - 8 частин; скринька з предметами різної фактури (гумовий м'яч, дерев'яна пташка, пластмасовий кубик та пір'інка для гри.	Формувати цілісний образ предмета, складаючи його із частин. Закріпити поняття «колір», «форма»; вміння називати об'ємні фігури – куб, куля. Вправляйтесь в умінні знаходити пір'їну на дотик серед інших предметів.	Спрощення: складання картинки з 4-6 частин

Тема: Речі навколо нас

46	«Іграшки» Картинки із зображенням цілого чайника та розрізаного на 4 - 5 частин; площині пірамідки різної величини (по 2 на кожную дитину); фланелеграф, геометричні фігури для створення сюжетної композиції.	Вчити дітей знаходити потрібний предмет за допомогою наданого зразка; закріплювати навички складання цілого з частин. Залучити до створення загальної сюжетної композиції з геометричних фігур. Розвивати окомір, увагу, уяву. Виховувати бажання працювати в колективі.	Прихід ляльки-неваляйки
47	«Діти на прогулянці» Картинки великого розміру із зображенням предметів для гри та розваг на вулиці в різні пори року: м'яч, санчата, відерце з лопаткою, кошик з грибами тощо; картки з зображенням дітей з недомальованими предметами в руках.	Продовжувати вправляти дітей в умінні класифікувати предмети за певними ознаками. Розвивати уяву, образне сприймання. Виховувати самостійність у виконанні завдання.	Варіативність: тіньове зображення іграшок
48	«Веселий Живчик та його друзі» Мішечок з іграшковими овочами і фруктами; брязкальце; аркуші із зображенням кружечка, різнокольорові олівці;	Навчати класифікувати предмети за спільними ознаками, формувати узагальнюючі поняття. Розвивати тактильне сприймання, зорову пам'ять, смаковий аналізатор, увагу,	Прихід Живчика

	шматочки груш та лимону для розпізнання на смак.	творчу уяву. Виховувати доброзичливість.	
--	--	--	--

III квартал

Березень

Тема: Сім'я

49	«Святкове вбрання для матусі» Сукні, черевички та шляпки кольорів спектру; силуети суконь на кожну дитину з отворами трикутної, квадратної, круглої форми, вкладки до них.	Закріпити поняття «колір», «форма». Вправляти в умінні добирати предмети за геометричними ознаками. Розвивати увагу, мислення. Виховувати доброзичливе ставлення до рідних.	Ускладнення: вкладки різних розмірів та кольорів
50	«Казкова квіточка» Вази наклеєні на аркуш з стеблом та серединою квітки, пелюстки до квітки жовтого, зеленого, синього, оранжевого, червоного, фіолетового, блакитного та коричневого кольору; схеми «складання» 4 – 6 пелюсткової квітки.	Закріпити знання про колір, уміння називати кольори. Розвивати зорове сприймання в складанні візерунка за наданим зразком, умінні орієнтуватись у просторі відносно інших предметів; оперувати поняттями «над», «під», «зліва», «справа», «між».	Варіативність: викладання одноколірної квітки, групування пелюсток за кольором
51	«Бабусині смаколики» Ванільне печиво, шматочки апельсина, яблука; нюхові коробочки (ваніль, шкірки апельсина, яблучний концентрат).	Вчити на смак і нюх розпізнавати ласощі (печиво, апельсин, яблуко). Розвивати смакові якості. Виховувати повагу до бабусі.	Велика таріль з ласощами

Тема: Весна – красна

52	«Хто як кричить» Ілюстрації свійських тварин і птахів, їх тіньове зображення, звукозапис.	Учити розпізнавати тварин на слух та за їх тіньовим зображенням. Розвивати слуховий аналізатор, зорове сприймання. Виховувати дбайливе ставлення до тварин.	В гості котик завітав
53	«Дощик крап» Силует сонця, силуети	Закріпити знання дітей про круг та овал. Вчити мислити	Гра «Сонечко і дощик»

	хмаринок синього, зеленого блакитного, фіолетового, червоного, кольору круглої та овальної форми; картинки із зображенням будинку, пісочниці, парасольки, відерця, машини, лавки; парасолька.	логічно відповідаючи на запитання: «Хмаринки якого кольору не буває?», «Де можна сховатись від дощу?»; діяти за словесною вказівкою виконуючи певні дії.	
54	«Крапельки веселі та сумні» Силуети банок та крапельок жовтого, зеленого, червоного, оранжевого, блакитного, білого кольору. Силуети веселої, сумної та сердитої ялинки.	Вправляти дітей в умінні розпізнавати емоції. Вчити діяти за словесною вказівкою, розвивати слухове сприймання. Закріпити знання кольору, вміння групувати предмети за кольоровою ознакою, зображеною емоцією.	Варіативність: групування за величиною

Тема: Вправні рученята

55	«Геометричні картинки» Картки - зразки з схематичним зображенням предметів, набір геометричних фігур до кожної.	Навчати дітей аналізувати елементарну контурну схему. Закріпити вміння розпізнавати та називати геометричні фігури. Виховувати посидючість.	Викладання за словесною вказівкою
56	«Малюємо паличками» Коробки з кольоровими паличками, картинка з зображенням прапорця, ялинки, прямокутника, квадрата, трикутника, годинника.	Вчити дітей схематично зображувати різні предмети за допомогою паличок та орієнтуючись на зразок. Розвивати уяву. Формувати вміння абстрагуватися від вторинних деталей, виділяючи основну форму предмета.	Ускладнення: викладання без схематичного зразка

Квітень

Тема: Ось, який город у нас

57	«Посадимо город» Картки з намальованими овочами (огірок, помідор) по 4 на кожну дитину; квадрат поділений на	Навчати дітей використовувати задані замітники предметів та розміщувати їх на картці користуючись схемою.	Кошик овочами 3
----	--	---	-----------------

	чотири частини на кожну дитину; картки – завдання поділені на чотири частини з намальованими кружечками зеленого та червоного кольору.	Розвивати зорову пам'ять. Виховувати зосередженість. Дидактична гра «Впізнай за описом». Навчати дітей впізнавати овоч за словесним описом, розвивати уяву.	
58	«Овочі на грядці» Силуетне зображення розрізаних на 5 - 6 частини овочів. Зображення моркви, буряка, цибулі, часнику.	Навчати знаходити потрібний овоч за однією з ознак (наземною частиною). Вправляти дітей у складанні картинки з частин. Розвивати зорове сприймання.	Ускладнення: складання з 7 частин

Тема: Комахи

59	«Цікаві комахи» Тіньове та кольорове зображення комах, демонстраційна таблиця «Де комашка?».	Розширити знання дітей про комах. Вчити орієнтуватись у просторі: над, під, на, зверху, знизу. Розвивати увагу, зорове сприйняття, вміння порівнювати тіньове зображення з звичайним.	Загадки про комах
60	«Бджілки і метелики» Силуети бджілок та квітів у вигляді геометричних фігур, трикутники та круги різних кольорів та відтінків. Іграшковий метелик.	Закріпити знання дітей про геометричні фігури. Вправляти в групуванні предметів за формою та віднаходити пару за кольором. Розвивати образне сприймання, посидючість.	Прилетів метелик
61	«Комашка сонечко» Картка з лабіринтом «Допоможи комасі дістатись до квітки» на кожну дитину, олівець, магнітна дошка, трикутники, квадрати, овали (зелені, червоні, блакитні) на магнітах.	Вправляти у створенні загальної композиції з геометричних фігур «Будинок для сонечка», вмінні орієнтуватись на площині відносно іншого предмета (над, під, поруч). Розвивати графічні навички.	Вірш про комаху
62	«Великі і маленькі комахи» Картинки з комахами різних розмірів (по 3 на кожну дитину), демонстраційні картки.	Ознайомлення дітей з поняттями: маленький, більший, найбільший (великий). Вправляти в умінні викладати предмети за величиною. Розвивати увагу, мислення.	Варіативність: групування предметів за величиною

Тема: Великдень

63	«Крашанка-писанка» Вирізані з кольорового картону цілі та розрізані на декілька частин крашанки, ілюстрації.	Познайомити дітей з Великодніми атрибутами – писанкою та крашанкою. Вправляти у складанні цілого з частин, групуванні предметів за кольором.	Вірш про писанку
64	«Писанка для матусі» Пластилін, кольорові овали з цупкого паперу, зразки писанок, крапанок.	Формувати знання дітей про овал. Вчити дітей створювати нескладний візерунок на овалі за допомогою пластилінових кульок. Розвивати дрібну моторику	Варіативність: Прикрашання крупами

Травень

Тема: Дощик

65	«Парасольки» Картки з намальованими парасольками (блакитна, оранжева, синя, фіолетова, коричнева, зелена), краплини до них, парасолька і сонечко для гри.	Продовжувати вправляти дітей в групуванні предметів за кольором. Закріпити знання назв кольорів. Виховувати бажання грати в рухливі ігри	Варіативність: «Склади парасольку» (складання з частин)
66	«Веселі краплинки» Кольорові краплинки 5 різних розмірів жовтого, червоного та синього кольору з зображенням різних емоцій на магнітах, дошка, площинні банки з кольоровими кришками	Навчати дітей групувати предмети за словесною вказівкою: кольором, величиною, зображеною емоцією. Виховувати вміння співвідносити власні емоції, почуття з відповідними кольоровими відтінками.	Дидактична гра «Живі кольори»

Тема: Ігри та іграшки

67	«Намисто» Картки з намальованими лініями (прямі, хвилясті, ламані), круги та овали червоного, блакитного, жовтого кольору. Зразки викладання намиста.	Познайомити дітей з різними видами ліній. Вчити викладати візерунок за зразком. Вправляти в умінні закінчувати візерунок орієнтуючись на запропонований початок,	Варіативність: рухлива дидактична гра «Збери намистинки»
-----------	---	--	---

		чергувати предмети за кольоровими або геометричними ознаками. Розвивати відчуття ритму.	
68	«Веселі жабенята» Демонстраційна таблиця з жабками, що тримають круг, квадрат, трикутник, овал, вкладки до них. Геометричні фігури різних розмірів та кольорів, умовні мірки на кожну дитину.	Закріплювати вміння дітей класифікувати геометричні фігури за величиною та кольором. Навчати дітей користуватися умовною міркою. Вправляти в групуванні за кольором. Виховувати бажання виконувати завдання разом з однолітками.	Читання вірша про жабенят
69	«М'ячі та пірамідки» М'ячі різних розмірів (4шт.), площині пірамідки, овали 3 – 4 розмірів синього, зеленого, фіолетового кольору. Схеми викладання пірамідок.	Закріпити вміння дітей створювати ланцюжок з предметів від маленького до великого і навпаки. Навчати викладати цілий предмет з частин за зразком дорослого. Розвивати зорове сприймання.	Варіативність: м'ячі 5-6 розмірів
70	«Чий будиночок?» Будиночки з віконцями, картки з зображенням іграшок (машинки, кубики, ляльки). «Чарівний» мішечок, іграшки виготовлені з різних матеріалів.	Закріпити вміння дітей групувати предмети за зовнішніми ознаками. Розширити знання дітей про види іграшок. Розвивати тактильні відчуття, вміння оперувати словами: дерев'яна, гумова, металева; ввести узагальнююче слово «іграшки».	Варіативність: Дидактична гра «Магазин іграшок»

Тема: Скоро літо

71	«Одягнемо ляльку на прогулянку» Сукні червоного, жовтого, оранжевого, фіолетового, блакитного, зеленого, синього, білого кольору з кишенями у вигляді круга, трикутника, квадрата, овалу з зображенням різних предметів.	Систематизувати знання дітей про кольори та геометричні фігури. Розвивати асоціативне мислення в дидактичній грі «Кого зустріла (що робила) лялька на прогулянці?».	Прихід ляльки
----	--	---	---------------

72	<p>«Картинка про літо» Круги, трикутники, овали, квадрати, смужки паперу різного кольору та величини для створення геометричного малюнка.</p>	<p>Вправляти дітей у «малюванні» за допомогою геометричних фігур керуючись словесною вказівкою вихователя. Закріпити вміння орієнтуватися в межах аркуша. Розвивати слуховий аналізатор.</p>	<p>Розглядання картинок про літо</p>
----	--	--	--------------------------------------

ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗАНЯТЬ З ДІТЬМИ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

I квартал

Вересень

Тема: Форма. Колір

№ з/п	Тема заняття Обладнання	Програмове завдання	Форма роботи, варіативність
1	<p>«Кольоровий світ навколо» Карточки з предметними картинками червоного, жовтого, синього, зеленого, блакитного, оранжевого, коричневого, фіолетового кольору.</p>	Узагальнити знання дітей про колір. Закріпити вміння групувати предмети за кольором. Виховувати увагу, посидючість.	Спрощення: предметні картинки 5 кольорів
2	<p>«Живе доміно» Картки у вигляді доміно з кольорами веселки. Демонстраційні таблиці: на першій предмети червоного, жовтого, оранжевого кольору, другій – синього, зеленого, фіолетового, блакитного.</p>	Навчати діяти у команді за вказівкою вихователя. Закріпити назви кольорів, дати поняття теплого та холодного кольору. Виховувати товариське ставлення до однолітків.	Дидактична гра
3	<p>«Музика і колір» Сопілка, металофон, барабан, свищик; червоні, сині, зелені, жовті картки демонстраційні та на кожну дитину.</p>	Навчати на слух визначати музичний інструмент, асоціювати його з певним кольором. Розвивати асоціативне мислення, слуховий аналізатор.	Варіативність: прослуховування звукозапису
4	<p>«Веселий м'ячик» Площинне зображення великого та маленького м'яча, рисова та гречана крупа, клей, пензлі</p>	Навчати дітей за допомогою клею та круп зображувати круглі предмети. Закріпити знання білого та коричневого кольору, понять «великий», «маленький». Розвивати дрібну моторику, образне сприймання, естетичний смак.	Варіативність: малювання на піску
5	<p>«Іграшки»</p>	Систематизувати навички	Варіативність:

	Іграшковий заєць, мішок, іграшки невеликих розмірів та фактури (гумові, пластмасові, дерев'яні, паперові, дві коробки, м'ячик, сопілка.	класифікації предметів за зовнішніми ознаками, а також знання про властивості предметів; розвивати логічне та просторове мислення, кмітливість.	класифікація овочів та фруктів
6	«Впізнай на дотик» Площині геометричні фігури: круги, трикутники, квадрати, прямокутники, овали, ширма. Картинки з різними предметами оточуючого середовища що нагадують геометричні фігури.	Навчати дітей на дотик обстежувати та розпізнавати геометричні фігури. Закріпити знання дітей про зовнішні ознаки фігур. Розвивати асоціативне мислення, тактильні відчуття.	Дидактична гра «Що зайве»
7	«Колір та форма» Картинки із зображенням предметів схожих на квадрат, трикутник, овал, круг, прямокутник. Картка на кожну дитину з таблицею (9 клітин, зверху зображені предмети, зліва кольори) та картками з геометричними фігурами.	Формувати у дітей асоціативне мислення, активізувати інтерес до оточуючого світу. Розвивати здатність бачити у предметах геометричні форми, вміння мислити.	Порівняння предметів за величиною
8	«Незвичайні тварини» Іграшка, чарівна скринька з конвертами – завданнями «Склади малюнок, набір геометричних фігур до них.	Закріпити знання дітей про геометричні фігури. Закріпити вміння розрізняти їх і використовувати, розв'язуючи логічні вправи. Виховувати увагу та спостережливість.	Геометричний диктант

Жовтень

Тема: Осіннє розмаїття

9	«Зберемо урожай» Демонстраційна таблиця: наземна та підземна частина буряка, картоплі, моркви, кукурудзи, перця, помідори, капусти, соняха.	Збагатити знання дітей про овочі, плоди яких дозрівають над землею, а які в землі. Дидактична гра «Готуємо борщ і салат».	Варіативність: рухлива гра «Вершки – корінці»
10	«Смак Осені»	Розвивати смаковий	Дидактична гра

	Таріль з сирими овочами і фруктами (морква, капуста, огірок, помідор, яблуко, груша; картки для гри «Що зайве?») (овочі, фрукти).	аналізатор дітей. Навчати надавати характеристику предмету та виокремлювати його серед інших за кольором, величиною, смаком, групою.	«Фруктовий салат»
11	«Тваринки готуються до зими» Предметні картинки з зображенням вовка, зайця, лисиці, ведмедя, їжака та їжі якою вони харчуються; картинки розрізані на 6 частини для складання.	Формувати знання дітей про тварин, про те, чим вони харчуються; вправляти в умінні складати картинку з частин. Розвивати логічне мислення, пізнавальний інтерес.	Ускладнення: картинки з 8 частин
12	«Кольоровий дощик» Ємності з холодною та теплою водою, жовта, червона, синя фарба, пензлики, аркуші паперу.	Продовжувати знайомити дітей з кольорами, дати поняття «насичені та ненасичені кольори». Навчати отримувати нові кольори змішуючи любі два з основних. Розвивати тактильний аналізатор.	Дидактична гра «Розмалюй кольором, який назву».
13	«Як «звучить» осінь?» Сухе опале листя, свищики, миска, пляшка з водою; парні картинки (осінні листочки різних кольорів спектру та коричневий).	Навчати дітей на слух визначати звуки: шум дощу, шурхіт листя, спів пташок; розуміти різницю між природними та неприродними звуками. Розвивати швидкість реакції при виконанні завдання в грі «Знайди пару».	Слухання звукозапису
14	«П'ять органів чуття» Демонстраційні та роздавальні картки з зображенням предметів та органів чуття (знизу), прищипки.	Систематизувати знання дітей про органи чуття людини та їх функції; сформувавши поняття про те, що наші органи чуття – помічники і мають велике значення в житті людини; розвивати мовлення, пам'ять, мислення.	Бесіда
15	«Хто в будиночку живе?» Квадрати, овали, круги,	Формувати знання дітей про геометричні фігури,	Варіативність: Танграм

	прямокутники, трикутники, ромби (по 4 шт.) на кожну дитину, демонстраційна таблиця для порівняння отриманого «малюнка».	ознайомити з ромбом. Навчати виконувати завдання орієнтуючись на словесну вказівку та поняття «над», «під», «зліва», «справа». Розвивати слуховий аналізатор. Вправляти в умінні працювати самостійно.	
16	Викладання предметів за допомогою паличок Предметні картинки та схематичне зображення ялинки, моркви, грушки, квітки, сонця, жука), коробки з паличками на кожну дитину.	Навчати дітей розуміти та користуватись схемою при викладанні за допомогою паличок. Розвивати образне мислення, посидючість.	Викладання за схемою

Листопад

Тема: Ліс

17	«Кольорове все навколо» Вирізані з паперу листя дерев жовтого, зеленого, червоного кольору розрізані на 5 - 6 частини (на кожну дитину), ілюстрації дерев (тополя, береза, ялинка), кущів (самшит, малина) в різні пори року. Демонстраційні таблиці «Що спочатку, що потім?» (дерево).	Закріплювати знання дітей про дерева та кущі (будова, чим відрізняються, вигляд в різні пори року). Вправляти у складанні цілого з частин. Навчати будувати логічну послідовність користуючись таблицею. Виховувати самостійність, наполегливість.	Варіативність: пазли «Пори року»
18	«Лісові красуні» Намальовані дерева в різні пори року з різною формою крони, геометричні фігури для порівняння; тіньове зображення дерев чорного кольору). Гра «Дерева - емоції».	Навчати віднаходити геометричні форми в предметах, що нас оточують (деревах). Розвивати образне сприймання, мислення, вміння розповідати та асоціювати свої емоції. Узагальнити знання чорного кольору.	Варіативність: Складання казки про дерева за картинками
19	«Тварини лісу» Демонстраційні картинки з	Поширити знання дітей про диких тварин нашої	Ознайомлення з поняттям

	дикими тваринами (вовк, лисиця, білка, ведмідь) з хвостом та без нього. Гра «Лабіринт» (сліди).	місцевості. Навчати розрізняти тварин за хвостом, слідами. Познайомити дітей з поняттям «Лабіринт» та правилами гри.	«лабіринт»
20	«Ягоди» Картинки з зображенням ягід малини, суниці, ожини та чорниці. Свіжі (заморожені) малина та чорниця.	Закріпити вміння дітей групувати предмети за кольором: червоний, чорний. Вчити на смак розрізняти чорницю та малину, надавати оцінку смаковим якостям. Розвивати смаковий аналізатор.	Варіативність: дидактична гра «Зваримо компот з ягід»
21	«Гриби» Палички для викладання. Схематичне та звичайне зображення білого гриба. Гра «Гриб – емоції». Картинки з зображенням різних грибів.	Дати поняття про гриби, як окрему групу рослин, показати їстівні та отруйні (мухомор) гриби. Закріпити знання іграми «Їстівний – отруйний», «Гриб – емоції». Викладання гриба за зразком.	Ускладнення: викладання гриба паличками без зразка

Тема: Магазин

22	«На закупи» Демонстраційні таблиці для складання речення: «Щоб нарізати хліб потрібен ... ніж», «Щоб забити цвях потрібен ... молоток» тощо; предметні картинки до них.	Вчити дітей добирати картинку за змістом складеного ними речення. Розвивати мовлення дітей, здатність логічно мислити.	Робота з таблицями
23	«Іграшки» Машинки та м'ячі виготовленні з різних матеріалів. Гра «Чия тінь?» (іграшки).	Вправляти в образному сприйнятті предметів (іграшок). Навчати розповідати про предмет, узгоджуючи іменник з прийменником (машинка металева, гумова, хутряна, дерев'яна). Розвивати тактильні відчуття.	Обстеження предметів
24	«Супермаркет» Намальовані полиці, предметні картинки до них.	Навчати дітей класифікувати предмети за груповими ознаками: посуд, іграшки,	Класифікація предметів

	Картинки для гри «Чия тінь?» за темою.	продукти. Розвивати образне сприймання. Виховувати бажання грати в колективні рухливі ігри.	
--	--	---	--

II квартал

Грудень

Тема: Світло

25	«Театр тіней» Настільна лампа. Силуетні зображення для тіньового театру «Рукавичка».	Розвивати зорові відчуття, формувати уявлення про світло і темряву. Навчати за допомогою рук створювати виразні знайомі образи: зайця, вовка, рукавички, їжака, дерева.	Показ «тіньової» казки
26	«Нічна подорож» Яскраві іграшки, ліхтарик.	Вчити орієнтуватись у просторі, запам'ятовувати розташування предметів. Закріпити вміння орієнтуватися у просторі відносно себе. Допомогти дітям подолати страх перед темрявою.	Орієнтування за картою схемою
27	«Сонце» Намальовані сонечка з личками – емоціями, люстерка (на кожному дитину)	Донести до дітей розуміння великого значення сонця та сонячного світла в житті людей, тварин, рослин. Виховувати бажання розповідати про свій емоційний стан.	Експеримент зі світлом

Тема: Незабаром свято

28	«Ялинка» Паперові ялинки з намальованими схемами – візерунками, вкладки до них. Новорічні прикрашені по різному ялинки з двох половинок для гри.	Вправляти в умінні складати ціле половинок порівнюючи предмети, віднаходити предмет за схематичним зображенням. Розвивати мислення, вміння аналізувати. Виховувати товариськість, взаєморозуміння.	Варіативність: складання різних картинок на новорічну тематику
29	«Вітальна листівка»	Продовжувати вправляти	Складання

	Сюжетні картинки на новорічну тематику розрізані на 8 – 10 частин. Гра «Моя тінь» (Дід Мороз).	дітей у складанні розрізних картинок. Розвивати зорове сприймання. Виховувати посидючість, вміння доводити розпочату справу до кінця.	розрізних картинок
30	«Ялинкові прикраси» Ялинкові прикраси виготовлені з різних матеріалів: гуми, пластику, дерева; картки з завданням «Закінчи ряд».	Обстеження предметів, розвиток тактильних відчуттів. Спонукаючи дітей супроводжувати обстеження словами-поняттями «м'яка», «тверда», «гладенька», «тепла». Сприяти розумовому розвитку дітей.	Варіативність: «Чарівна скринька»
31	«Майстерня Діда Мороза» Макарони, фарби або фломастери зеленого, блакитного, оранжевого, червоного кольору; вирізані з картону ялинки.	Закріпити назви кольорів спектру; розвивати тактильні відчуття. Виховувати охайність, естетичний смак.	Варіативність: «малювання» крупами «Ялинка прикраса»
32	«Майстерня Діда Мороза» (Закінчення). Макарони розфарбовані на попередньому занятті, цупка нитка або тонкий дріт, клей.	Вправляти в нанизуванні макаронів на нитку за зразком, схемою, словесною вказівкою; розвивати дрібну моторику. Розвивати відчуття ритму, зоровий та слуховий аналізатори.	Нанизування предметів

Січень

Тема: Сніг. Вода

33	«Де живе вода» Ілюстрації з зображенням планети Земля, водних мешканців: черепаха, риби, восьминіг, краб. Картинки для гри «Чия тінь?» за темою. Дидактична гра «Де живе вода?».	Дати уявлення про те, що наша планета більшою частиною складається з води. Познакомити дітей з водними мешканцями. Навчати розпізнавати тварин моря за силуетом. Граючи в гру вчити дітей аналізувати, в яких предметах є вода, в яких немає.	Варіативність: Тема «Морські мешканці»
34	«Кольорові бульбашки» Ємності з водою, фарби	Вчити надавати оцінку воді: в яких станах може перебувати	Експерименти з водою

	червоного, білого, синього, зеленого, фіолетового кольору, пензлі, миючий засіб, білі та тоновані аркуші. Зразки робіт.	вода, для чого потрібна, користь. Провести ряд експериментів з водою: ллється, містить повітря, має різні стани, зафарбовується. Познайти дітей з новим кольором – рожевим та засобом зображення – малювання мильними бульбашками.	
35	«Дерева в зимовому вбранні» Гілочки рослин з листям (самшит) та без, клей, пензлі, сіль або манна крупа, пластилін для основи..	Навчати створювати зимову композицію посипаючи змащені клеєм гілки сіллю. Розвивати дрібну моторику. Виховувати естетичний смак.	Художня діяльність

Тема: Моя домівка

36	«Весела кухня» Демонстраційні таблиці: «Овочі», «Фрукти», «Послідовність приготування різних страв».	Закріплювати вміння дітей групувати предмети за кольором та групою. Вправляти в складанні логічної послідовності «приготування» яєчні, смаженої картоплі, салату, супу. Розвивати увагу, логічне мислення.	Дидактичні ігри «Зваримо суп (компот)»
37	«Консервуємо разом» Картинки з зображенням зростання та переробки огірка, помідора, горошку, яблука, сливи, вишні, персика; графічна вправа «Крокохід».	Навчати дітей будувати логічний ланцюжок, вміння аргументувати свої дії. Вправляти в малюванні ламаної лінії під час виконання графічної вправи («Проведи зайчика від лісу до хатинки по морквинках»).	Варіативність: Дидактична вправа «Що спочатку, що потім?»
38	«Шафа» Зображення шаф різного призначення. Картки для групування із зображенням різних груп предметів: посуду, одягу, канцелярії, іграшок.	Розширити знання дітей про різновиди шаф. Спонукає до вживання словосполучень: шафа книжкова, для посуду, іграшок тощо. Вправляти у класифікації предметів за груповими ознаками.	Варіативність: «Полиця»
39	«Ковдра»	Навчати дітей звертати увагу	Варіативність:

	Демонстраційна картина з зображенням кімнати. Картинки з зображенням строкато забарвленими ковдрами, вкладки у вигляді геометричних форм до них.	на предмети, що нас оточують, вміти називати їх, порівнювати з геометричними фігурами. Розвивати зорове сприймання в дидактичній грі «Залатай ковдру».	складання картинок з 6-8 частин з частин
40	«Звідки предмет» Демонстраційна таблиця з зображенням кухні та ванної кімнати, предметні картинки до них.	Вправляти в групуванні предметів за функціональним призначенням. Розвивати мовлення дітей. Виховувати активність.	Бесіда

Лютий

Тема: Речі навколо нас

41	«З чого ми зроблені?» Демонстраційні таблиці з предметами виготовленими з різних матеріалів: металу, шкіри, глини, пластику, картону, дерева; тарілки з глини, дерева, металу, паперу, пластику для порівняння.	Систематизувати знання дітей про предмети побуту: одяг, посуд, столові прибори, іграшки, канцелярське приладдя. Навчати класифікувати предмети за належністю до певної групи: «Що це?» (одяг, посуд тощо), «З чого зроблені?» (папір, глина, тощо).	Бесіда
42	«Впізнай що це?» Таблиці на розвиток асоціативного мислення: ошийник, конура, будинок, кістка – собака; чоботи, парасоля, хмара – дощ тощо. Палички для викладання.	Сприяти розвитку асоціативного мислення, зорового сприймання, уваги. Вправляти у викладанні з паличок ромба, трикутника, квадрата, прямокутника, поєднувати їх між собою. Закріпити протилежності: високий - низький, довгий-короткий, широкий - вузький.	Варіативність: Геометричний диктант
43	«Геометричний килимок» Білий квадрат поділений на 9 частин, до нього: круги, квадрати, прямокутники, овали, ромби, по 3 шт. оранжевого, фіолетового, зеленого кольору.	Формувати знання дітей про геометричні фігури; вправляти в орієнтуванні на аркуші відносно предмета. Закріпити поняття: «над», «під», «зліва», «справа», «по середині», «в кутку», «між». Розвивати слухове	Геометричний диктант

		сприймання.	
44	«Сортуємо сміття» Таблиця з намальованими сміттєвими баками: «скло», «папір», «харчові відходи», «метал», «пластик»; предметні картинки до них.	Закріплювати вміння класифікувати предмети в залежності від матеріалу; виробляти звичку раціонально та правильно утилізувати відходи. Розвивати мислення, пам'ять, мовлення дітей.	Дидактична гра

Тема: Транспорт

45	«Літає, плаває, їде» Демонстраційні плакати з тіньовим зображенням наземного, водного, повітряного транспорту та картки до них.	Ознайомити дітей з різними видами транспорту. Вправляти у класифікації предметів за груповими ознаками. Вчити впізнавати та називати транспорт за тіньовим зображенням.	Дидактична гра «Знайди тінь»
46	«Літачок» Роздавальні картки з намальованим літаком, на якому послідовно додаються деталі: крила, хвіст, вікна (на кожну дитину), демонстраційні картки.	Навчати знаходити відмінності та викладати картинки в певній послідовності. Розвивати зорове сприймання, логічне мислення.	Варіативність: викладання предметів за величиною
47	«Потяг» Потяг з вагонами на яких намальовані картинки (екскаватор, дерево, літак, метелик) з поступовим додаванням деталей.	Вправляти дітей в створенні логічних ланцюжків в дидактичній грі «Що спочатку, що потім?». Розвивати зорове сприймання, мислення.	Дидактична гра «Визнач послідовність»
48	«Морська мандрівка» Аркуш блакитного кольору квадрати, трикутники, круги, овали червоного, білого, жовтого, зеленого, рожевого кольору.	Закріплювати знання геометричних фігур та кольорів. Вправляти у викладанні нескладного геометричного малюнка за словесною вказівкою.	Створення геометричного малюнка

III квартал

Березень

Тема: Сім'я. Родина

49	<p>«Подарунок матері» Аркуші салатого кольору з намальованою семипелюстковою квіткою, клей, пензлі, манна крупа.</p>	<p>Вправляти в створенні аплікації за допомогою манної крупи. Розвивати дрібну моторику, послідовність у виконанні роботи, охайність. Виховувати любов до рідних.</p>	Нетрадиційна аплікація
50	<p>«Веселкова квітка» Малюнок квітки виготовлений на попередньому занятті, фарби кольорів веселки, ємність з водою, пензлі.</p>	<p>Систематизувати знання дітей про кольори веселки. Вправляти в нанесенні фарби на манну крупу для утворення ефекту кольорового піску. Розвивати естетичний смак.</p>	Малювання
51	<p>«Бабусині помічники» Прикрашені візерунком паперові тарілки розрізані на 6-8 не рівних частин. Тарілки (по кількості дітей) рожевого, блакитного, коричневого, червоного, зеленого, оранжевого, синього кольору.</p>	<p>Вправляти в складанні цілого предмета з частин. Навчати уважно слухати та діяти за командою відповідно словесної вказівки. Виховувати уважність, вміння діяти разом з однолітками.</p>	Складання з частин
52	<p>«Дідусеві чобітки» Пари чобітків червоного, білого, жовтого, чорного, блакитного, оранжевого кольорів з різним парним візерунком.</p>	<p>Продовжувати навчати дітей порівнювати предмети за кольоровими та іншими (візерунок) ознаками. Розвивати увагу, мислення; закріпити знання кольору, понять «однакові», «різні», «пара», «лівий», «правий».</p>	Дидактична гра «Знайди пару»
53	<p>«Весело з татусем» Таблиці з зображенням гаража, ящика для інструментів, багажника авто та тінювим зображенням предметів на них, відповідні до тіней предметні картинки.</p>	<p>Збагатити знання дітей про інструменти: лопата, дріль, пила, молоток, ключ, цвях, предмети першої необхідності в гаражі та авто: вогнегасник, аптечка, відро, ліхтарик. Вправляти знаходити та називати предмет за силуетом.</p>	Дидактична гра «Знайди тінь»
54	<p>«У родинному колі» Сюжетні картинки: мама миє посуд, бабуся пече</p>	<p>Розвивати вміння дітей надавати оцінку своєму емоційному стану та інших</p>	Варіативність: «Театр емоцій»

	печиво, хлопчик перебігає дорогу на червоне світло тощо; личка з зображенням веселої, сумної, сердитої емоції.	людей. Дидактична гра «Розпізнай емоцію»	
--	--	--	--

Тема: Вправні рученята

55	«Чарівна скринька» Скринька з отворами для рук, каштани, горіхи, дрібні іграшки: м'яч та кубик (гумовий, дерев'яний, хутряний, паперовий, пластиковий); схеми викладання силуетів предметів.	Закріпити знання дітей про кулю та куб, вміння порівнювати їх з об'єктами природного та предметного довкілля, надавати їм сенсорну характеристику. Вправляти у викладанні силуетів геометричних форм за допомогою каштанів (горіхів). Розвивати тактильні відчуття.	Розвиток тактильного аналізатора
56	«Багатокутники» Квадрати, прямокутники, ромби, шестикутники (по 4 шт.) червоного, рожевого, світло червоного, темно червоного кольору. 5 шестикутників, чотири з яких розрізані на 2 - 5 різних частин.	Систематизувати знання дітей про багатокутники, вміння розпізнавати та називати їх; розвивати зорове сприйняття у розпізнанні відтінків червоного кольору. Вправляти в складанні шестикутника з частин.	Варіативність: викладання з геометричних фігур

Квітень

Тема: Кольорове все навколо

57	«Строката доріжка» Смужки паперу білого кольору; круги, овали, трикутники, прямокутники, квадрати, ромби довільних кольорів відповідно зразкам. Зразки викладання по 4 – 6 геометричній фігурі на кожній.	Навчати дітей концентрувати увагу на предметах, запам'ятовувати та відтворювати їх розташування. Закріплювати знання про багатокутники. Розвивати зорове сприймання та мислення. Тренувати пам'ять дітей	Викладання по пам'яті
58	«Кольоровий салат» Предметні картинки: овочі (огірок, помідор, баклажан, гарбуз), фрукти (яблуко,	Удосконалювати вміння групувати предмети за кольором, формою, величиною, смаковими	Групування предметів

	зелена грушка, слива, банан), ягоди (жовта малина, чорниця, агрус, суниця); тарілки білого, салатого, рожевого кольору.	якостями, груповими ознаками. Розвивати увагу, мислення, мовлення дітей.	
59	«Знайди подібний предмет» Карточки з предметами оранжевого, червоного, жовтого, зеленого, чорного, рожевого, фіолетового, сірого, блакитного, коричневого кольору.	Вправляти у класифікації за кольоровими та груповими ознаками. Розвивати вміння швидко орієнтуватись та чітко виконувати завдання. Виховувати бажання грати у колективні ігри, повагу до однолітків.	Варіативність: «Знайди предмет такої ж форми»
60	«Розмалюй за зразком» Схематичне зображення літака частини якого (крила, хвіст, корпус, пропелер) мають різні позначки (лінії, кружечки, крапки); жовтий, червоний, блакитний, салаточий олівець. Схема розфарбовування.	Закріплювати вміння дітей розфарбовувати малюнок за зразком (схемою). Розвивати моторні та графічні навички. Формувати вміння розрізняти основні кольори та відтінки.	Варіативність: «Розмалюй кольорами, які назву»
61	«Закінчи ряд» Прямокутник поділений на 16 частин, в кожному рядку 3 клітини з малюнком, а четверта порожня; предметні картинки.	Вдосконалювати вміння дітей аналізувати та виконувати прості логічні завдання: «В першій клітинці намальована хмаринка, в другій – метелик, в третій – хмаринка, що має бути в четвертій? (метелик)». Розвивати відчуття ритму, логічне мислення.	Варіативність: порожні клітинки в першій (другій, третій) клітинці

Тема: Великдень

62	«Пригоди великоднього кролика» Таблиця «Знайди тінь кролика»; картинка з зображенням кролика поділена на 9 частин; картка з намальованими писанками (6 шт. на кожній) з круглою білою	Вправляти у складанні картинки з 9 частин. Розвивати образне сприймання в грі «Знайди тінь»; мислення.	
-----------	---	--	--

	прямою по середині, латки.		
63	«Писанка» Овали рожевого та салатового кольору (яйце), квадрати, прямокутники, квадрати кольорів спектру, зразки геометричних візерунків.	Систематизувати знання дітей про кольори та геометричні фігури. Навчати викладати геометричний візерунок за зразком. Формувати розуміння що одна геометрична фігура може складатися з інших: квадрат з трикутників (прямокутників), прямокутник з квадратів тощо.	Ускладнення: викладання по пам'яті
64	«Котиться яєчко» Білі круги, овали різної величини (по 5 шт.); паперові серветки рожевого, салатового, блакитного кольору, клей, пензлі.	Закріплювати вміння дітей порівнювати круг, овал за величиною. Систематизувати знання про відтінки червоного, синього, зеленого кольору. Вправляти у скачуванні кульок з серветок, наклеюванні їх на овал (прикрашання крашанки). Розвивати дрібну моторику. Виховувати естетичний смак.	Варіативність: малювання по білій (вологій) фарбі

Травень

Тема: Цікаві речі для малечі

65	«Не горить, не тоне» Трубочка пластикова, дерев'яний брусок, металева монета, паперова кулька, миска з водою, праска, свічка, сірники.	Збагачувати знання дітей про властивості предметів: монета тоне, але не горить, пластик плавиться, не тоне тощо. Розвивати пізнавальний інтерес.	Експеримент
66	«Морозиво» Морозиво в креманці, молоко в прозорій склянці, кубики замороженого молока. Намальовані стаканчики для морозива, овали кольорів спектру для «складання» морозива. Схеми складання. Таблиця	Формувати знання дітей про молочні продукти, властивості молока (замерзає, нагрівається, скисає). Удосконалювати вміння діяти за словесним супроводом, запропонованим зразком. Розвивати тактильний аналізатор.	Варіативність: «Побудуй кольорову піраміду»

	«Молочні продукти»		
--	--------------------	--	--

Тема: Професії

67	<p>«Пожежна драбина» Смужки паперу: три довгих, короткі (5 одного розміру, 5 різного в порядку зростання). Демонстраційна таблиця (пожежник, знаряддя праці)</p>	<p>Розширити знання дітей про роботу пожежника, знаряддя праці. Вправляти у викладанні довгої, короткої, конусоподібної драбини. Закріпити знання величин: високий – низький, широкий – вузький, довгий – короткий.</p>	<p>Варіативність: Складання картинок з 10 частин</p>
68	<p>«Лікар» Широкий та вузький бинт, вата, шприци без голки або іграшкові різної величини, вушні палички. Намальована рука з порізом, пластир.</p>	<p>Збагатити знання дітей про роботу та знаряддя праці лікаря та медичної сестри. Розвивати тактильний аналізатор, вміння орієнтуватися у величинах. Вчити надавати елементарну медичну допомогу.</p>	<p>Варіативність: Дидактична гра «Кому що потрібно для роботи»</p>
69	<p>«Вчитель» Сюжетні та предметні картинки за темою. Кружечки білого кольору, математичні палички. Схематичне зображення людини в різних позах.</p>	<p>Формувати знання дітей про важливість роботи вчителя, знаряддя праці. Пояснити значення прислів'я «Вчителем може бути кожен, та не кожен може навчити». Вправляти у викладанні з паличок за схематичним зображенням.</p>	<p>Варіативність: Викладання геометричних фігур, предметів, схожих на геометричні фігури</p>
70	<p>«Синоптик» Таблиці з зображенням погоди: сонячна, дощова, вітряна, сира, суха, хмарна, туманна, холодна, спекотна. Ілюстрації.</p>	<p>Розширити знання дітей про професії. Дати уявлення про роботу синоптика. Формувати уявлення дітей про погодні зміни в природі. Розвивати пам'ять, мислення, увагу, уяву; дрібну моторику рук.</p>	<p>Дидактична гра «Який предмет знадобиться на прогулянці в дощову (спекотну, холодну) погоду»</p>
71	<p>«Всі професії важливі» Зображення людей різних професій та знарядь праці.</p>	<p>Систематизувати знання дітей про знаряддя праці людей різних професій. Розвивати пізнавальний інтерес, мислення, пам'ять.</p>	<p>Дидактична гра</p>

Тема: Органи чуття у сприйнятті світу

72	<p>«Що предмет розповів про себе» Чарівна скринька, дерев'яні, циліндр, куля, куб, трикутник, квадрат, ромб, прямокутник, круг. Геометричні фігури різного кольору (жовтий, червоний, синій, зелений, салатовий, рожевий, оранжевий, фіолетовий, блакитний, білий, чорний, коричневий). Клаптики тканини різної фактури. Шматочки яблука, банана, апельсина на шпажках. Таблиці для дидактичної гри «Що зайве» з тем: посуд, іграшки, овочі, фрукти, ягоди, куці, дерева, транспорт, продукти харчування, пори року, одяг, взуття, меблі, знаряддя праці.</p>	<p>Узагальнити знання дітей про кольори, геометричні фігури, форму, величину, смакові та тактильні властивості предметів; вміння розпізнавати та називати, класифікувати та групувати предмети; надавати якісну оцінку. Розвивати пам'ять, мислення, увагу, образне сприймання, пізнавальний інтерес. Підвести до розуміння, що ми пізнаємо світ за допомогою п'яти органів чуття: очей, носа, вух, рота та рук.</p>	Підсумкове
----	---	--	------------

КОНСПЕКТИ ЗАНЯТЬ (МОЛОДШИЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК)

Заняття № 13

Тема: Форма. Величина

Підтема: «Лялька Оленка йде на гостини»

Мета: Розпізнавання на дотик зернят квасолі та гороху. Розвивати дрібну моторику пальців рук. Закріплювати уміння добирати геометричні фігури за зовнішніми ознаками; називати та показувати фігури. Повторити кольори. Розвивати зосередженість, увагу, самостійність.

Обладнання: Тарілки зі змішаними зернами гороху та квасолі, порожні тарілки; фартушки з вирізаними клаптиками у вигляді кругів, квадратів, трикутників; сукні та черевики однакових кольорів.

Хід:

1. Діти отримали листівку в якій ляльку Оленку запрошують на гостини.
2. Запропонувати дітям допомогти Оленці зібратись на гостини. Розглядання фартушків з вирізаними клаптиками у вигляді геометричних фігур. Діти називають геометричні фігури.

Дидактична гра «Латки для фартушка».

Мета: Навчати дітей співвідносити круги та квадрати за величиною та формою шляхом накладання одного предмета на інший. Виховувати самостійність.

3. Вихователь пропонує дітям відокремити зерна гороху та квасолі на окремі тарілки.

4. Рухлива гра «Великі та маленькі ніжки крокують по доріжці».

Мета: Навчати дітей робити великі або маленькі кроки відповідно словесної вказівки вихователя.

5. Дидактична гра «Збираємо Оленку на гостини».

Мета: Закріплювати вміння дітей співвідносити предмети за кольором (діти підбирають черевички до сукні за кольором).

6. Підсумок. Закріпити з дітьми назви кольорів та запропонувати помилуватися гарним вбранням Оленки.

Заняття № 23

Тема: Осінь золота

Підтема: «Іграшковий магазин»

Мета: Закріпити знання дітей про іграшки; продовжувати вчити групувати предмети за зовнішніми ознаками, віднаходити «зайвий» предмет. Вчити помічати зміни, що відбулися в ряду предметів (гра «Що змінилося?»).

Обладнання: Набір картинок з іграшками; намальовані полицки з іграшками (окремо ляльки, машинки).

Хід:

1. В групову кімнату «заїхала» вантажівка з іграшками.
2. Вихователь пропонує дітям «екскурсію» до магазину іграшок.
3. Діти розглядають картинки та називають іграшки зображені на них.
4. Вихователь звертає увагу дітей на полиці з зображенням однієї іграшки та пропонує дітям розкласти іграшки по полицях відповідно до головного зображення.
5. Дидактична гра «Що зайве?»
Вихователь розміщує на полиці з ляльками машинку або будь-яку картку з зображенням іншої іграшки. Діти повинні віднайти предмет та пояснити чому він зайвий.
6. Рухлива гра-імітація «Я – лялька (ведмедик, машинка тощо)».
7. Дидактична гра «Що змінилося?»
Вихователь викладає в один ряд картки з різними іграшками (4-5 штук), та пропонує дітям запам'ятати місце розташування кожної з них. Діти закривають очі, а вихователь міняє місцями дві картки, після чого пропонує дітям знайти що змінилося.
8. Підсумок. Діти ще раз називають що вони розглядати в магазині, а вихователь вводить узагальнююче слово «Іграшки».

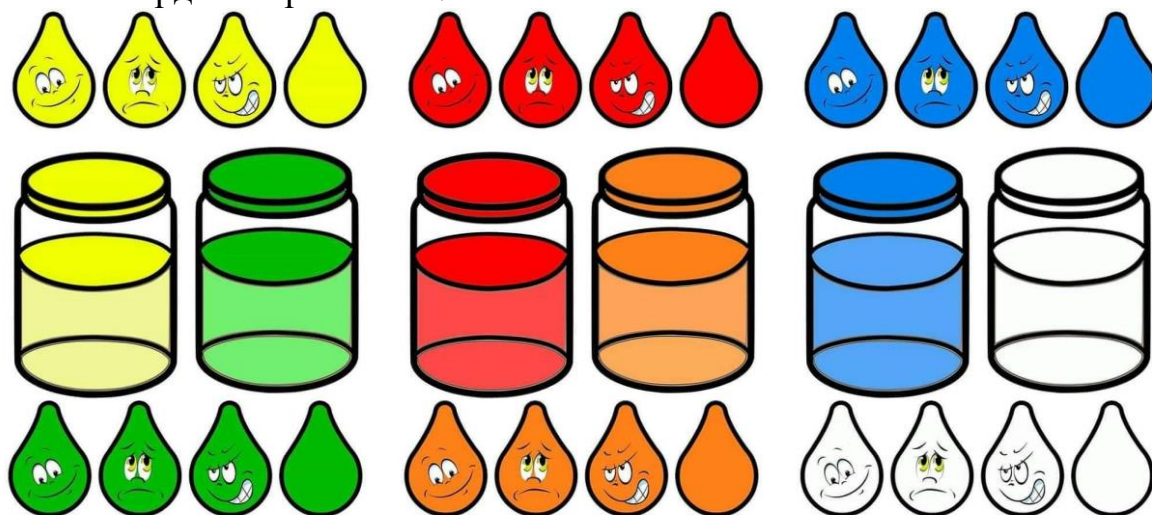
Заняття № 54

Тема: Весна - красна

Підтема: «Крапельки веселі та сумні»

Мета: Вправляти дітей в умінні розпізнавати емоції. Вчити діяти за словесною вказівкою, розвивати слухове сприймання. Закріпити знання кольору, вміння групувати предмети за кольоровою ознакою, зображеною емоцією.

Обладнання: Силуети банок та крапельок жовтого, зеленого, червоного, білого, червоного, оранжевого та блакитного кольору. Силуети веселої, сумної та сердитої краплинки.

Хід:

1. В гості до діток завітала весела краплинка і хоче познайомити їх зі своїми сестричками-краплинками. Діти розглядають краплинки і визначають їх настрій (веселий, сумний, сердитий). Після чого краплинка пропонує дітям погратися.
2. Дидактична гра «Розпізнай емоцію». Дітям пропонується віднайти краплинку з зображенням веселої (сумної, сердитої) емоції та помістити її в банку певного кольору.
3. Гра «Слово-дія». Коли вихователь показує краплинку червоного кольору діти кружляють навколо себе, відповідно коли їм показують краплинку синього кольору – діти присідають.
4. Дидактична гра «Будиночок для краплинок». Діти розкладають крапельки в банку відповідно до її кольору.
5. Підсумок.

КОНСПЕКТИ ЗАНЯТЬ (СЕРЕДНІЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК)

Заняття № 6

Тема: Форма. Колір.

Підтема: «Впізнай на дотик»

Мета: Навчати дітей на дотик обстежувати та розпізнавати геометричні фігури. Закріпити знання дітей про зовнішні ознаки фігур. Розвивати тактильні відчуття.

Обладнання: Площинні геометричні фігури – круги, квадрати, трикутники, прямокутники. Ширма або торбинка. Картинки з різними предметами оточуючого середовища що нагадують геометричні фігури.

Хід:

1. Вихователь показує дітям «чарівну торбинку» та пропонує дізнатися що в середині.
2. Дидактична гра «Впізнай на дотик»
Діти по чергово підходять до торбинки та обстежують предмет на дотик, називають його. Під час гри діти закріплюють назви геометричних фігур, та розвивають тактильні навички.
3. Вихователь пропонує розглянути картинки з різними предметами та порівняти їх з геометричними фігурами.

4. Ігрова вправа «Покажи фігуру»
Вихователь показує коло, квадрат або трикутник, відповідно до фігури діти виконують певний рух.
5. Дидактична вправа «Знайди геометричну фігуру»
Вихователь пропонує роздивитися групову кімнату, та назвати на які геометричні фігури схожі предмети що нас оточують (вікно-квадрат, двері-прямокутник тощо)
6. Підсумок заняття.

Заняття № 17

Тема: Ліс

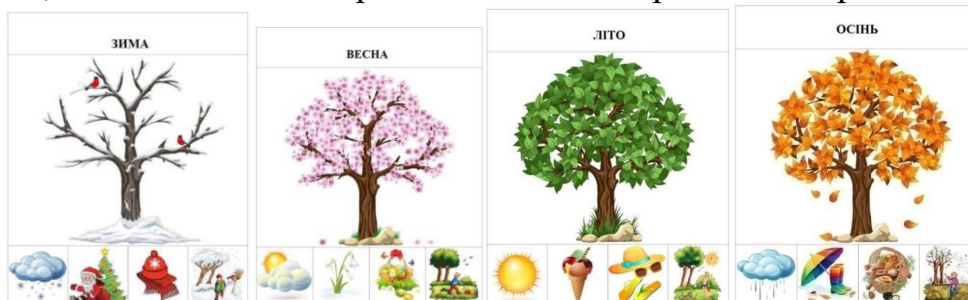
Підтема: «Кольорове все навколо»

Мета: Закріплювати знання дітей про дерева та кущі (будова, чим відрізняються, вигляд в різні пори року). Вправляти у складанні цілого з частин. Навчати будувати логічну послідовність користуючись таблицею. Виховувати самостійність, наполегливість.

Обладнання: Вирізані з паперу листя дерев жовтого, зеленого, червоного кольору розрізані на 5 - 6 частини (на кожную дитину), ілюстрації дерев (тополя, береза, ялинка), кущів (самшит, малина) в різні пори року. Демонстраційні таблиці «Що спочатку, що потім?» (дерево).

Хід:

1. Розглядання картин з зображенням дерев в різні пори року. Звернути увагу на те, що саме восени дерева мають найяскравіше забарвлення.

2. Дидактична гра «Склади листочок».

Діти самостійно складають різнокольорове листя розділене на декілька частин, та водночас повторюють назви кольорів.

3. Розглядання ілюстрацій дерев та кущів. Вихователь звертає увагу дітей на будову рослин, та пояснює дітям відмінність в їх будові.

4. Рухлива гра «Дерева-кущики».

На слово «дерева» діти стоять, а коли звучить слово «кущики» - дітки присідають.

Гра розвиває швидкість реакції на словесну вказівку.

5. Дидактична гра «Що спочатку, а що потім?»

За зразком наданим вихователем діти будують логічну послідовність росту дерев та кущів.

6. Підсумок. Підвести дітей до розуміння, що кущі та дерева – це рослини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Калуська Л.В.* Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник» / Л.В. Калуська. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 144с. с. 32-46, с. 71-75, с. 134-138.
2. *Калуська Л.В.* Навчально-методичний посібник «Соняшник» до комплексної програми розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку «Соняшник» / Л.В. Калуська. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 200с. с. 80-98.
3. *Баглаєва Н.І.* Розвиток логічних умінь дитини / Н. Баглаєва // Дошкільне виховання. – 2000. - № 10.
4. *Беседіна А.* Вплив методів і завдань ейдетики на розвиток особистості дитини / А. Беседіна // Рідна школа. – 2009. - № 2-3. – с. 61-62.
5. *Бегунова Т.* Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільника / Т. Бегунова // Дошкільний навчальний заклад. – 2012. - № 6.
6. *Білоусько Л.* Використання дидактичного матеріалу та дидактичних ігор у розвитку логіко-математичних уявлень дошкільників / Л. Білоусько // Рідна школа. – 2001. - № 8.
7. *Дорошенко З.П.* Сенсомоторний розвиток дитини раннього дошкільного віку: теорія і практика // Пріоритетні напрями роботи дошкільної освіти на 2007-2008 н.р.: методичний аспект. Випуск шостий / За науковою редакцією К.Л.Крутиї. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2007. – С. 142-157.
8. *Компанієць Н.* Дидактичні ігри в системі інтегрованого навчання / Н. Компанієць. – К.: Основа, 2003. – 80 с.
9. *Ладивір С.* Пізнавальний розвиток: пошук ефективних шляхів / С. Ладивір // Дошкільне виховання. – 2011. - № 10. – с. 4-6.
10. *Лохвицька Л.* Формування пізнавальних інтересів у навчально-ігровому середовищі / Л. Лохвицька // Дошкільне виховання. – 2009. - № 10. - С. 8-10.
11. *Пащенко О.* Ейдетика для розвитку й навчання: [школа мислення] / О. Пащенко // Дошкільне виховання. – 2010. - № 10. – с. 16-18.
12. *Пащенко О.* Ейдетика – що це? (образна пам'ять) / О. Пащенко // Дошкільне виховання. – 2008. - № 11. – с. 16-17.
13. *Сичова Г.Є.* Формування елементарних математичних уявлень дошкільника. – М.: Книголюб, 2007.
14. *Ткачук Т.* Радість пізнання / Т.Ткачук // Дошкільне виховання. – 2002. - № 9.
15. *Шульга Л.* Барвіста радість (Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання) / Л. Шульга. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2007. – 280 с.
16. *Яценко А.* Граємо, виховуємо і розвиваємо за системою ТРВЗ. // Дошкільне виховання. – 2003. - № 2.